

Bruk og vern i sjøarealer

Forholdet mellom plan- og bygningsloven og
forurensningsregelverket

Ragnhild Askeland

Fylkesmannen i Rogaland

11. apr 2019

Plan- og bygningsloven (PBL.) som sektorovergripende verktøy

«Tiltak» etter pbl. § 1-6?

Forurensningsloven

Jordloven

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

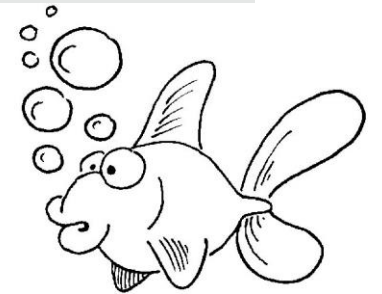
Lakse- og innlandsfiskeloven

Vannressursloven

Verneforskrifter etter NML
(Eks.: Grudavatnet i Figgjovassdraget)

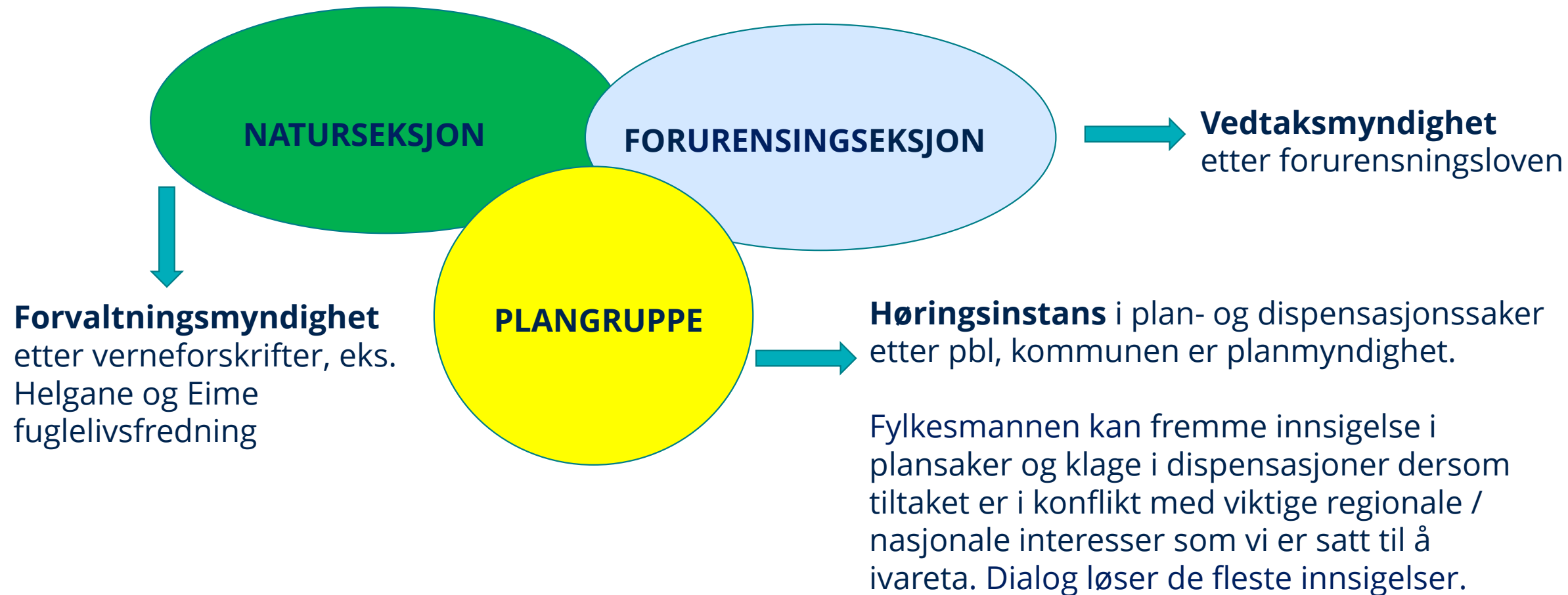

- Arealforvaltning skal vurderes i en bred sammenheng. Pbl. skal i størst mulig grad samordne sektorlovverk, jf. lovens §§ 1-1 og 3-1, samt tilhørende forarbeider
- Mange tiltak krever behandling og vedtak etter pbl. og særskilt tillatelse etter annen lovgivning. Prosesser etter pbl. erstatter ikke kravet til vurdering og vedtak etter sektorlovgivningen.
- Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene fastsatt i nml. §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for utøving av all offentlig myndighet i saker som berører naturmangfold. Det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken.

Fylkesmannens organisering og rolle ved tiltak i sjø

Plan- og bygningslovens formål, § 1-1

- «Bærekraftig utvikling»
- «Samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver», gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser»
- Sikre «åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning» for berørte og myndigheter. Vektlegge « langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives»
- Universell utforming, hensynet til barn og unge, og estetisk utforming av omgivelsene

Byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjø, jf. pbl. § 1-8 (2)

Jf. § 1-8 (1): særlig hensyn til «natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser»

Søknadspliktig etter PBL.?

- «Tiltak» etter § 1-6?
  - oppføring, riving, endring, fasadeendringer, endret bruk og andre tiltak knyttet til bygninger, konstruksjoner og anlegg
  - terrenginngrep og opprettelse og endring av eiendom
- Tiltak som er søknadspliktig og krever tillatelse fra kommunen, jf. § 20-2 jf. 20-1

«Tiltak» i strid med kommune-/reguleringsplan, planbestemmelse eller lovens bestemmelser vil kreve behandling etter loven, enten som en **plan/planendring eller dispensasjonsbehandling**, jf. § 1-6 (2).

FM høringsinstans hvis våre saksfelt berøres.

Plan eller dispensasjonsbehandling?

Reguleringsplan, § 12-1 (3):

- «gjennomføring av større bygge- og anleggstiltak»
- «andre tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn»

Planendring: § 12-14

- Her gjelder samme bestemmelse som for utarbeidelse av ny plan
- Mindre endring § 12-14 (2) og (3)

Dispensasjon jf. § 19-2, vilkår:

- 1) hensynene bak den bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, må ikke bli «vesentlig tilsidesatt»
- 2) Interesseavveining, hvor fordelene ved dispensasjon må være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering

Behandling etter PBL. og forurensningsloven: Hvem starter?

Forurl. § 11 (4)

«Forurensningsspørsmål skal om mulig søkes løst for større områder under ett og på grunnlag av oversiktsplaner og reguleringsplaner. Hvis virksomheten vil være i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven skal forurensningsmyndigheten bare gi tillatelse etter forurensningsloven med samtykke fra planmyndigheten.»

Samtykke = dispensasjonsbehandling

...planavklart?

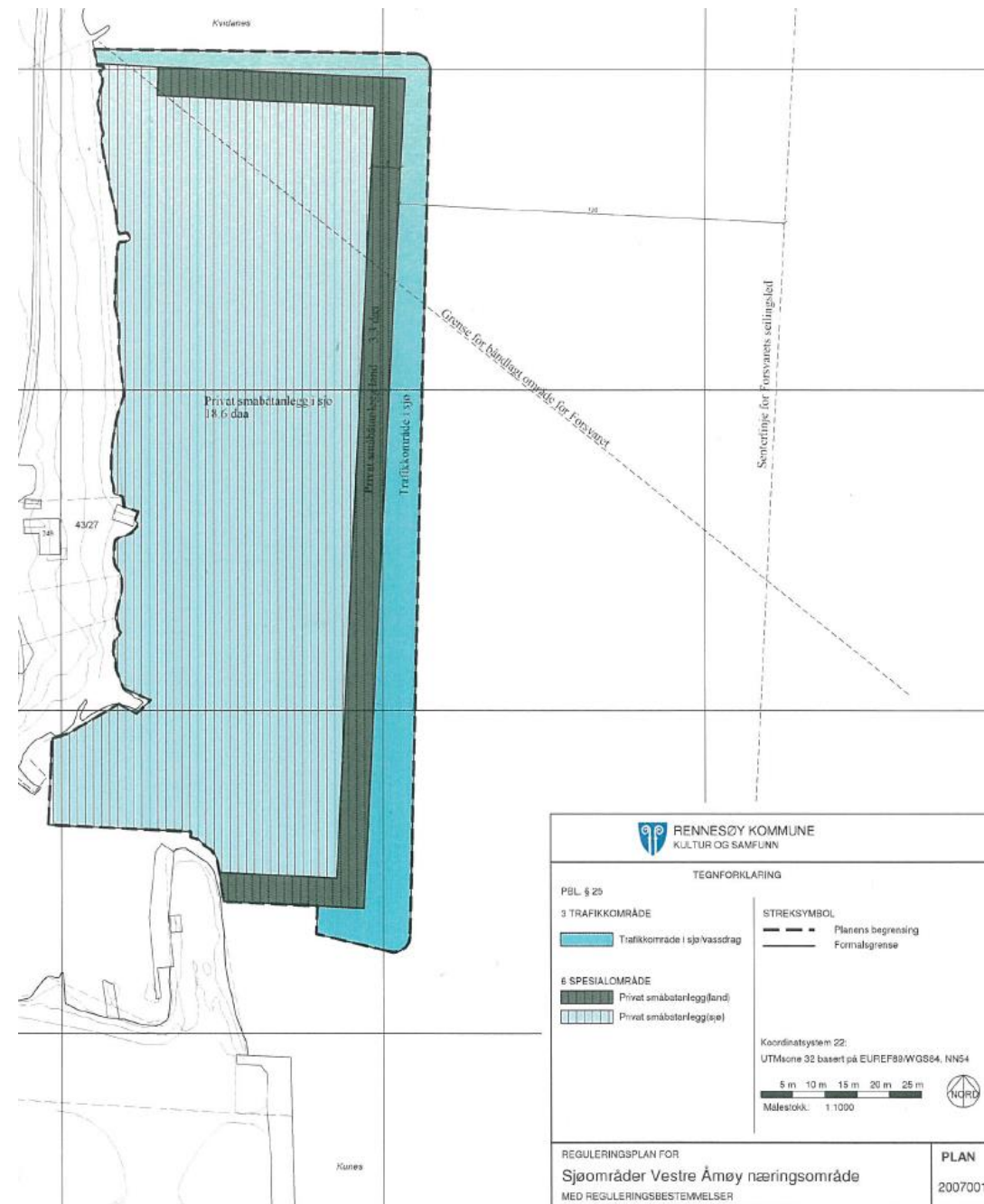
JA → Kan gå rett på byggetillatelse fra kommunen etter PBL., og behandling etter forurensningsloven. Disse kan behandles samtidig.

NEI → Tiltak i strid med plan krever dispensasjon eller plan/planendring etter PBL.

- Planavklaring må etter hovedregelen skje før behandling og vedtak etter forurensningsloven, jf. forurl. § 11(4). Bakgrunnen er at forul. ikke skal legge premisser for arealdisponeringen, da denne blir tatt i et bredere perspektiv i PBL-behandlingen.
- Ved avklaring etter PBL: FM er høringsinstans hvor saken berører viktige regionale/nasjonale verdier som vi er satt til å ivareta. (Eks strandsone- og landskapsinteresser).
- Samordning gjennom pbl. Etter godkjent dispensasjonssak/plansak kan saken behandles etter særlovgivningen.

Åmøy Havn (16/4102)

- Søknad om utfylling i sjø etter forurl. for opparbeiding av molo, 30 000 m³ sprengsteinmasser.
- Samsvar med godkjent reguleringsplan (19.03.10)
- FM avslo søknaden med hjemmel i forurensningsloven § 11, pga. påvirkning på ålegrasforekomst av nasjonal verdi og fare for spredning av forurensning.
- Vedtaket ble påklaget. Endelig avgjørelse hos Miljødirektoratet hvor FM fikk medhold

Utdrag fra Miljødirektoratet sin avgjørelse:

Forholdet til reguleringsplanen

Forurensningsmyndigheten gjør en selvstendig vurdering etter eget sektorlovverk uavhengig av om et tiltak er i tråd med reguleringsplan etter plan- og bygningsloven eller ikke. Dette innebærer at forurensningsmyndigheten kan konkludere med at tiltaket ikke kan iverksettes i henhold til eget sektorlovverk, selv om tiltaket er i tråd med reguleringsplan. Vi er derfor enig i Fylkesmannen i at det er anledning til å avslå søknaden etter forurensningsloven, til tross for at det foreligger en godkjent reguleringsplan for tiltaket.

For øvrig finner vi grunn til å bemerke at det tidspunktet reguleringsplanen ble vedtatt ikke var kjent at det var en ålegraseng med verdi A i området. Vi har i den forbindelse merket oss at Fylkesmannen skriver at dersom ålegrasengen hadde vært kjent da reguleringsplanen var under utarbeidelse, ville dette klart vært en grunn til å vurdere innsigelse mot reguleringsplanen. En slik innsigelse ville vært i tråd med nasjonale føringer for miljøforvaltningens innsigelsespraksis, jf. Rundskriv T-2/16, der det fremgår at innsigelse skal vurderes der ny arealbruk kommer i konflikt med A-lokaliteter av naturtyper.

Reguleringsplan for naust og småbåtanlegg i Vindafjord kommune

- Innsigelse fra FM og Fiskeridirektoratet:
Etablering av småbåtanlegg i konflikt med viktig område for oppvekst- og beiteområde for fisk, samt registrering av ålegras. Strid med gjeldende kommuneplan og viktige landskap- og strandoneinteresser
- Løst i drøfting:
Redusert byggeområde i sjø, mindre utfylling og krav om trebrygge fundamentert på peler, krav til landskapstilpassing og unngå unødvendige skjæringer i terrenget

Dispensasjonssak etter PBL.

Søknad om naust og brygge i Skjoldastraumen, Tysvær:

FM påklaget kommunens vedtak om dispensasjon fra LNF-formålet i kommuneplanen og pbl. § 1-8. Medhold av settefylkesmann.